

Orde- en tuchtmaatregelen:

Orde- en tuchtmaatregelen:
Veelgestelde vragen en antwoorden

1. Definitieve uitsluiting	4
1.1. Een leerling secundair onderwijs wordt tijdens het schooljaar definitief uitgesloten en vindt geen andere school. Blijft deze leerling ingeschreven tot 30 juni of tot 31 augustus?	4
1.2. Kan een leerling van het secundair onderwijs op het einde van het schooljaar uitgesloten worden voor het nieuwe schooljaar? En moet de school de tuchtprocedure definitieve uitsluiting volledig naleven?	5
1.3. Een leerling wordt tijdens het schooljaar definitief uitgesloten uit de school. Er wordt geen andere school gevonden. Is de uitsluitende school verplicht de leerling te laten deelnemen aan deze examens?	5
1.4. Mag een school secundair onderwijs een leerling weigeren in te schrijven omdat hij in een andere school weggestuurd werd?	7
1.5. De begeleidende klassenraad adviseert unaniem om een leerling definitief uit te sluiten. De ouders waren reeds op de hoogte van het gedrag van hun zoon. De directeur nodigt de ouders bij aangetekende brief uit om gehoord te worden, vooraleer hij een beslissing neemt. Hij heeft reeds verschillende malen geprobeerd telefonisch contact op te nemen met de moeder. Hij veronderstelt dat de moeder de aangetekende zending niet zal afhalen. Kan de directeur dan een beslissing nemen? Hoelang moet hij wachten vooraleer hij de beslissing kan nemen?	7
1.6. Hebben de ouders van een minderjarige leerling die uit de school uitgesloten wordt recht op een kopie van de genomen beslissing? Of moet hen alleen inzage in het tuchtdossier gegeven worden?	8
2. Tuchtdossier	9
2.1. Is een tuchtdossier overdraagbaar van school naar school? M.a.w. kan school B zich beroepen op een tuchtdossier van school A om in zijn school B een tuchtdossier te openen en op basis van elementen uit het tuchtdossier in school A tot een besluit komen?	9
3. Preventieve schorsing en tijdelijke uitsluiting	9
3.1. Wat is het onderscheid tussen de preventieve schorsing en de tijdelijke uitsluiting? En de gelijkenissen?	9
3.1.1. Verschilpunten en gelijkenissen:	9
3.1.2. Uitwerking:	11
3.1.3. Opvangverplichting?	11
3.1.4. Bevoegdheid tot opleggen van preventieve schorsing of tijdelijke uitsluiting	11
4. Preventieve schorsing	11
4.1. Hoe lang mag een preventieve schorsing maximaal duren?	11
5. Tuchtmaatregelen	12
5.1. Klopt het dat er slechts nog 2 tuchtmaatregelen mogelijk zijn? Dus alternatieven straffen als tuchtsanctie zijn niet meer mogelijk?	12
5.2. Is er een achterpoortje om een leerling definitief uit te sluiten per 31 augustus en deze de toegang tot de lessen te ontzeggen? Zo krijgt de leerling de kans om deel te nemen aan de eindexamens.	12
5.3. Mogen de leden van de klassenraad die het advies tot definitieve uitsluiting gegeven hebben, zetelen als intern lid in de beroepscommissie?	13
5.4. Moet de beroepscommissie wel oordelen over de onontvankelijkheid? Kan de algemeen directeur hierover niet beslissen? Het is toch een loutere vaststelling en door de algemeen directeur dit te laten is men klantvriendelijk t.o.v. de leden van de beroepscommissie.	13
5.5. Een leerling heeft verschillende strafbare feiten gepleegd. Gezien het ver gevorderde schooljaar vindt de school het niet aangewezen om deze leerling nu definitief uit te sluiten. De	

directeur wil dit op het einde van het schooljaar doen. Moet een aparte klassenraad gehouden worden? 14

6. Andere dan tuchtmaatregelen 14

6.1. Een meerderjarige leerling heeft zijn begeleidingscontract niet nageleefd. De moeder zegt dat zij dit contract nooit gezien heeft. Zij stelt dat de procedure niet nageleefd werd omdat zij hiervan niet op de hoogte was. Klopt dit? 14

1. Definitieve uitsluiting

1.1. Een leerling secundair onderwijs wordt tijdens het schooljaar definitief uitgesloten en vindt geen andere school. Blijft deze leerling ingeschreven tot 30 juni of tot 31 augustus?

Antwoord:

Men moet in dit geval een onderscheid gemaakt tussen een meerderjarige leerling en een minderjarige leerling. Een meerderjarige leerling kan uitgeschreven worden vanaf de 10^e lesdag volgend op de dag dat de definitieve uitsluiting ingaat. Een minderjarige leerling mag pas uitgeschreven worden op 31 augustus van het schooljaar waarin hij/zij definitief uit de school uitgesloten werd.

Waarom:

Dit volgt uit omzendbrief SO/2005/04 van 08/07/2005: Afwezigheden en in- en uitschrijvingen in het voltijds secundair onderwijs en het deeltijds secundair onderwijs. Deze omzendbrief bepaalt in 4.2. Afwezigheden ingevolge definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel.

Volgens de wetgever is het heel goed mogelijk dat een leerling die in de loop van het schooljaar definitief uitgesloten werd, om een of andere reden niet in een andere instelling ingeschreven raakt. Zeker als deze leerling tijdens de uitsluiting niet op school wordt opgevangen, wordt na verloop impliciet de geest van de wettelijke leerplicht (regelmatige lesbijwoning) geschonden. Daarom is de school verplicht om elke leerling die definitief uitgesloten wordt onmiddellijk te melden aan het Agodi.

Over de meerderjarige leerling die tijdens het schooljaar definitief uitgesloten wordt vermeldt de omzendbrief het volgende: 'In dit verband wordt er aan herinnerd dat een school een leerling, die niet meer leerplichtig is en tijdens het schooljaar definitief wordt uitgesloten, kan uitschrijven vanaf de 10^e lesdag volgend op de dag dat de definitieve uitsluiting ingaat.'

In artikel 123/10 §6 Codex SO lezen we: Als de tuchtmaatregel de definitieve uitsluiting behelst, dan gaat die in hetzij onmiddellijk, hetzij op 31 augustus van het lopende schooljaar dan wel, voor een opleiding die dan eindigt, op 31 januari van het lopende schooljaar. Een definitieve uitsluiting ingaand op die uiterlijke datum impliceert de uitschrijving.

Als de definitieve uitsluiting ingaat vóór 31 augustus dan blijft de leerling ingeschreven tot op het ogenblik van inschrijving in een andere school of een ander centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Een minderjarige leerling is leerplichtig. De Wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht stelt in artikel 1 §1 dat de minderjarige leerplichtig is gedurende de periode van twaalf jaren die aanvangt met het schooljaar dat begint in het jaar waarin hij de leeftijd van zes jaar wordt en eindigt op het einde van het schooljaar waarin hij achttien jaar wordt.

We verwijzen ook naar 2. Duur van het schooljaar in Omzendbrief SO 74 – Organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs: 'Het schooljaar loopt van 1 september tot en met 31 augustus daaropvolgend.'

Vermits een schooljaar eindigt op 31 augustus kan een tijdens het schooljaar definitief uitgesloten minderjarige leerling en die niet ingeschreven werd in een andere school of een ander centrum slechts uitgeschreven worden op 31 augustus. De minderjarige leerling blijft dus ingeschreven tot einde schooljaar tenzij blijkt gegeven wordt van manifeste onwil om op het aanbod van schoolverandering in te

gaan. Dat geldt ook voor leerling die tijdens het schooljaar definitief uitgesloten wordt en geen nieuwe school vindt en die op 30/06 een A-attest krijgt.

De leerling die tijdens het schooljaar definitief uitgesloten werd en niet ingeschreven wordt in een andere school of een ander centrum komt in aanmerking voor studiebekrachtiging. De delibererende klassenraad moet he over de definitief uitgesloten en deze een attestering geven op basis van de voorhanden gegevens uit het leerlingendossier. De definitieve uitsluiting kan nooit de motivering voor een C-attest zijn.

1.2. Kan een leerling van het secundair onderwijs op het einde van het schooljaar uitgesloten worden voor het nieuwe schooljaar? En moet de school de tuchtprocedure definitieve uitsluiting volledig naleven?

Antwoord:

Een leerling kan tot uiterlijk 31 augustus van dat schooljaar uitgesloten worden. Een uitsluiting per 31 augustus strekt ertoe om de leerling alsnog de gelegenheid te bieden aan de (eind)examens of proeven van dat schooljaar deel te nemen; de school moet dan wel de leerling tot op het einde van dat schooljaar effectief de lessen laten bijwonen.

Bij het uitspreken van een definitieve uitsluiting in de laatste maanden van het schooljaar moet de uitsluitende school mee in overweging nemen dat deze beslissing een zware hypotheek legt op de studieloopbaan van de betrokken leerling en mogelijks tot een studiejaarverlies zal leiden.

De school moet de tuchtprocedure definitieve uitsluiting ten volle naleven. Zo niet begaat ze een procedurefout.

Waarom:

Cf. artikel 123/10 §6 Codex SO stelt: Als de tuchtmaatregel de definitieve uitsluiting behelst, dan gaat die in hetzij onmiddellijk, hetzij op 31 augustus van het lopende schooljaar dan wel, voor een opleiding die dan eindigt, op 31 januari van het lopende schooljaar. Een definitieve uitsluiting ingaand op die uiterlijke datum impliceert de uitsluiting.

Cf. omzendbrief SO 64 (25-6-1999): Structuur en organisatie van het voltijds secundair onderwijs: een uitsluiting op het einde van het schooljaar sterkt ertoe om, in het lang van de leerling alsnog de gelegenheid te bieden aan de (eind)examens of proeven van dat schooljaar deel te nemen; de school is er dan wel toe gehouden om de leerling tot op het einde van dat schooljaar effectief de lessen te laten bijwonen.

Een definitieve uitsluiting uiterlijk 31 augustus van dat schooljaar is een tuchtmaatregel en dus moet de tuchtprocedure definitieve uitsluiting ook integraal gevolgd worden.

1.3. Een leerling wordt tijdens het schooljaar definitief uitgesloten uit de school. Er wordt geen andere school gevonden. Is de uitsluitende school verplicht de leerling te laten deelnemen aan deze examens?

Antwoord:

De uitsluitende school mag de leerling die tijdens het schooljaar definitief uitgesloten wordt en die niet ingeschreven is in een andere school of een ander centrum niet laten deelnemen aan de examens.

Een leerling die tijdens het schooljaar uitgesloten wordt, **mag niet meer deelnemen aan de examens, want hij/zij is definitief uitgesloten**. Als de school deze leerling toch examens laat afleggen, heeft ze impliciet de beslissing definitieve uitsluiting ingetrokken. Dit wil dan zeggen dat de leerling niet langer definitief uitgesloten is en terug op school moet toegelaten worden.

De wetgeving verplicht de school om samen met centrum voor leerlingenbegeleiding actief te zoeken naar een nieuwe school voor de leerling die tijdens het schooljaar definitief uitgesloten werd.

De decreetgever voorziet wel de mogelijkheid om leerlingen te laten deelnemen aan de examens, door de definitieve uitsluiting uiterlijk 31 augustus op te leggen.

In dat geval moet de school de leerling tot op het einde van dat schooljaar effectief de lessen laten bijwonen en laten deelnemen aan de (eind)examens of proeven van dat schooljaar.

Waarom:

Een leerling die definitief uitgesloten wordt laten deelnemen aan de examens houdt in dat de school impliciet de beslissing definitieve uitsluiting ingetrokken heeft.

Het intrekken van een administratieve rechtshandeling is de impliciete of uitdrukkelijke rechtshandeling waarbij een administratieve overheid een handeling die ze vroeger heeft verricht, ab initio teniet doet met terugwerkende kracht tot op het ogenblik waarop die handeling in het leven werd geroepen. Het resultaat daarvan is dat het bestaan van een administratieve handeling met terugwerkende kracht beëindigd wordt, zodat ze geacht wordt nooit te hebben bestaan.

Vertaalt naar de definitieve uitsluiting betekent dit het volgende. De beslissing definitieve uitsluiting is een door de directeur uitgevoerde administratieve rechtshandeling. Als de directeur een definitief uitgesloten leerling toestaat om toch deel te nemen aan de examens, dan impliceert dit dat hij/zij de oorspronkelijke beslissing ingetrokken heeft. Hij/zij heeft m.a.w. met terugwerkende de beslissing definitieve uitsluiting beëindigd. De beslissing definitieve uitsluiting moet geacht worden nooit bestaan te hebben.

De directeur kan de leerling laten deelnemen aan de eindexamens/proeven omdat de decreetgever de definitieve uitsluiting uiterlijk op 31 augustus van dat schooljaar heeft voorzien (artikel 123/10 §6 Codex SO).

Bij een definitieve uitsluiting uiterlijk op 31 augustus van dat schooljaar moet de school de leerling de lessen effectief laten bijwonen tot op het einde van dat schooljaar en laten deelnemen aan de (eind)examens of proeven van dat schooljaar (omzendbrief SO 64 van 25/06/1999).

Wil de school een leerling de kans wil geven om toch deel te nemen aan de examens, dan moet ze de leerling definitief uitsluiten uiterlijk 31 augustus.

Op het einde van het schooljaar zullen directeurs vaker de definitieve uitsluiting uiterlijk 31 augustus uitspreken.

Indien de leerling tijdens het schooljaar definitief uitgesloten wordt en niet in een andere school ingeschreven wordt, dan moet de delibererende klassenraad op einde van het schooljaar een beslissing nemen over deze leerling en hem/haar een attest toekennen.

1.4. Mag een school secundair onderwijs een leerling weigeren in te schrijven omdat hij in een andere school weggestuurd werd?

Antwoord:

In principe niet. Onder bepaalde voorwaarde die bepaald werden in de Codex secundair onderwijs kan een school een leerling weigeren in te schrijven die in een andere school uitgeschreven werd als gevolg van definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel. Deze weigering moet gebaseerd zijn op en conform zijn aan vooraf door het LOP (Lokaal Overlegplatform) bepaalde criteria.

Motivering:

Artikel 110/10 §2 Codex SO stelt: een schoolbestuur van een school voor gewoon secundair onderwijs waarvan de draagkracht onder druk staat, kan slechts na overleg en goedkeuring binnen het LOP de inschrijving in de loop van het schooljaar weigeren van een leerling die elders werd uitgeschreven als gevolg van definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel. Deze weigering moet gebaseerd zijn op en conform zijn aan vooraf door het LOP bepaalde criteria.

Voor het bepalen van deze criteria wordt ten minste rekening gehouden met de volgende elementen: 1° enkel voor het voltijds secundair onderwijs: het aantal leerlingen dat voldoet aan de indicatoren, vermeld in artikel 110/7 §3; 2° het aantal leerlingen met een begeleidingsdossier in het kader van problematische afwezigheden; 3° het aantal eerder in de loop van het schooljaar ingeschreven leerlingen die in hetzelfde schooljaar elders werden uitgesloten.”

Buiten deze gevallen kan de school niet weigeren in te schrijven. De mogelijkheid voorzien in §2 is slechts mogelijk als het LOP op voorhand de criteria voor de weigering bepaald heeft.

1.5. De begeleidende klassenraad adviseert unaniem om een leerling definitief uit te sluiten. De ouders waren reeds op de hoogte van het gedrag van hun zoon. De directeur nodigt de ouders bij aangetekende brief uit om gehoord te worden, vooraleer hij een beslissing neemt. Hij heeft reeds verschillende malen geprobeerd telefonisch contact op te nemen met de moeder. Hij veronderstelt dat de moeder de aangetekende zending niet zal afhalen. Kan de directeur dan een beslissing nemen? Hoelang moet hij wachten vooraleer hij de beslissing kan nemen?

Antwoord:

De verplichting om de leerling en de ouders te horen impliceert **niet** dat de directeur geen tuchtstraf aan de leerling zou kunnen opleggen, indien de leerling/de ouders zonder geldig motief weigert/weigeren gevolg te geven aan de oproeping. De directeur moet de betrokkenen (zijnde de leerling en de ouders) enkel de gelegenheid geven om gehoord te worden. Indien de betrokkenen niet ingaan op deze uitnodiging is dit voor hun rekening.

Indien de ouders en leerling vrijwillig verkiezen om niet te verschijnen op de hoorzitting dan kunnen zij er zich achteraf niet over beklagen dat zij niet werden gehoord. Zij kunnen verzaken aan hun recht om gehoord te worden.

Aangezien de ouders op de hoogte waren aangaande het gedrag van hun kind weten zij dat de aangetekende brief waarschijnlijk zal handelen over de tuchtmaatregel die voorgesteld wordt. Dat de

ouders de aangetekende brief niet afhalen, is enkel en alleen hun beslissing en hun verantwoordelijkheid.

Bijgevolg kan de directeur een beslissing nemen. De directeur moet binnen een redelijke termijn een beslissing nemen, zodat de tuchtprocedure kan afgerond worden.

Indien de uitnodiging niet alleen per aangetekende brief maar ook via gewone brief gebeurde. Dan weten de ouders wanneer de hoorzitting plaats zal vinden. In dit geval kan bij afwezigheid van de ouders de directeur een aantal dagen wachten (bv. 1 à 2 dagen) vooraleer hij/zij een beslissing neemt. Dit om de betrokkene alsnog de mogelijkheid te geven de reden van hun afwezigheid kenbaar te maken. Bv. de ouders hebben een ongeval gehad en waren niet in staat om hun afwezigheid tijdig kenbaar te maken.

Indien de betrokkenen niet naar de hoorzitting komen, moet dit in de beslissing verwerkt worden. In dit geval moet in de beslissing alsook in de brief waarbij de beslissing kenbaar gemaakt wordt, verwezen worden naar de uitnodiging en naar de weigering van de betrokkenen om hierop in te gaan.

Door de betrokkenen uit te nodigen werd hen het recht geboden om hun rechten van verdediging uit te oefenen. Zij hebben het recht om te verzaken aan hun recht om gehoord te worden.

1.6. Hebben de ouders van een minderjarige leerling die uit de school uitgesloten wordt recht op een kopie van de genomen beslissing? Of moet hen alleen inzage in het tuchtdossier gegeven worden?

Antwoord:

Ouders van een minderjarige leerling hebben recht op een kopie van de genomen beslissing en van het tuchtdossier, na eerst inzage gevraagd te hebben en toelichting gekregen hebben. Pas nadien kunnen de ouders hun kopierecht uitoefenen (zie het decreet van 4 april 2014 houdende diverse maatregelen betreffende de rechtspositie van leerlingen in het basis- en secundair onderwijs en betreffende de participatie op school).

Waarom?

Volgens artikel 7, 2de lid van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur is de instantie verplicht aan iedere natuurlijke persoon, rechtspersoon of groepering die erom verzoekt, de gewenste bestuursdocumenten openbaar te maken door er inzage in het verlenen, er uitleg over te verschaffen of er een afschrift van te overhandigen.

Zodra de leerling meerderjarig is hebben de ouders slechts recht op inzage indien de leerling hiervoor toestemming geeft.

Maar ingevolge het decreet van 4 april 2014 houdende diverse maatregelen betreffende de rechtspositie van leerlingen in het basis- en secundair onderwijs en betreffende de participatie op school moeten de ouders eerst recht op inzage in deze documenten vragen en hierover toelichting gekregen hebben vooraleer ze hun kopierecht kunnen uitoefenen. (de desbetreffende bepalingen aangaande de toegang tot leerlingengegevens werd geïmplementeerd in artikel 123/7 Codex SO en in artikel 37 §1, 7° decreet basisonderwijs).

Conclusie: De ouders moeten eerst inzage vragen en toelichting krijgen over de leerlingengegevens en pas nadien kunnen ze hun kopierecht uitoefenen. De school kan de overhandiging van de kopie afhankelijk maken van de betaling van een bedrag op basis van een redelijke kostprijs.

2. Tuchtdossier

2.1. Is een tuchtdossier overdraagbaar van school naar school? M.a.w. kan school B zich beroepen op een tuchtdossier van school A om in zijn school B een tuchtdossier te openen en op basis van elementen uit het tuchtdossier in school A tot een besluit komen?

Antwoord:

De wetgeving stelt dat een tuchtdossier en de tuchtmaatregel niet overdraagbaar zijn naar een andere onderwijsinstelling. School B kan zich dus NIET beroepen op het tuchtdossier van school A om zelf ook een tuchtdossier te openen en op basis van elementen uit het tuchtdossier in school A tot een besluit te komen.

Het tuchtdossier is niet overdraagbaar naar een andere school. Dit wil zeggen dat de leerling met een schone lei begint in de nieuwe school. De nieuwe school mag dus geen rekening houden met feiten gepleegd in de uitsluitende school. Maar dit wil niet zeggen dat de nieuwe school geen weet mag hebben van wat er zich op het vlak van tucht in de vorige school heeft voorgedaan.

Motivering:

Art. 123/9 van de Codex SO stelt dat het tuchtdossier en de tuchtmaatregel niet overdraagbaar zijn naar een andere onderwijsinstelling.

In omzendbrief SO 64 staat bij punt 6.2.3. tuchtdossier en –onderzoek hierover het volgende: Niet-overdraagbaarheid van tuchtdossier en –maatregel: bij schoolverandering mag de nieuwe school niet “voortbouwen” op een tuchtdossier dat is aangelegd en een tuchtmaatregel die is genomen in de voorgaande school, m.a.w. de leerling moet met een propere lei kunnen starten. Regelschendingen van de leerling in een vorige school kunnen in de nieuwe school nooit op enigerlei wijze in rekening worden gebracht. Dit betekent niet dat de nieuwe school geen weet mag hebben van wat er zich op het vlak van tucht in de vorige school heeft voorgedaan. Als in de loop van het schooljaar voor een definitief uitgesloten leerling naar een nieuwe school wordt gezocht, dan zal de reden voor de schoolverandering trouwens meestal sowieso aan het licht komen.

3. Preventieve schorsing en tijdelijke uitsluiting

3.1. Wat is het onderscheid tussen de preventieve schorsing en de tijdelijke uitsluiting? En de gelijkenissen?

Antwoord:

3.1.1. Verschilpunten en gelijkenissen:

Een preventieve schorsing is een bewarende maatregel.

Basisonderwijs:

De preventieve schorsing is een bewarende maatregel (dus geen tuchtsanctie) die dient om de leefregels te handhaven en om te kunnen nagaan of een tuchtsanctie aangewezen is. Het gaat om een uitzonderlijke maatregel.

De termijn van de preventieve schorsing is beperkt tot maximum vijf opeenvolgende schooldagen. Tijdens deze periode mag de leerling de lessen of activiteiten van zijn leerlingengroep niet volgen.

De directeur, kan mits motivering aan de ouders, beslissen om desbetreffende periode eenmalig te verlengen met vijf opeenvolgende schooldagen, indien door externe factoren het tuchtonderzoek niet binnen de eerste periode kan worden afgerond.

De tijdelijke uitsluiting is een tuchtmaatregel die inhoudt dat de gesanctioneerde leerling gedurende minimaal 1 schooldag en maximaal vijftien opeenvolgende schooldagen de lessen en activiteiten van zijn leerlingengroep niet mag volgen. Het gaat om een uitzonderlijke maatregel.

Een tijdelijke uitsluiting kan pas opgelegd worden na het doorlopen van een procedure die de rechten van verdediging waarborgt en waarbij een aantal principes gerespecteerd moeten worden.

Een nieuwe tijdelijke uitsluiting kan enkel na een nieuw feit.

- Beroepsmogelijkheid in het basisonderwijs:

Ouders kunnen niet in beroep gaan tegen een preventieve schorsing. Het gaat hier immers om een bewarende maatregel die de school nodig acht om de situatie 'leefbaar' te houden of om te onderzoeken welke leerling een tuchtsanctie moet krijgen.

Tegen de tijdelijke uitsluiting is er een interne beroepsprocedure voorzien die in het schoolreglement vermeld wordt.

Secundair onderwijs:

In afwachting van een eventuele tijdelijke of definitieve uitsluiting kan de leerling als bewarende maatregel preventief geschorst worden.

De termijn van de preventieve schorsing is beperkt tot maximum tien opeenvolgende lesdagen (maximum 14 opeenvolgende kalenderdagen voor deeltijds beroepssecundair onderwijs).

Het schoolbestuur kan, mits motivering aan de betrokken personen, beslissen om desbetreffende periode eenmalig te verlengen met tien opeenvolgende lesdagen (14 opeenvolgende kalenderdagen voor deeltijds beroepssecundair onderwijs), indien door externe factoren het tuchtonderzoek niet binnen de eerste periode kan worden afgerond.

De tijdelijke uitsluiting is een tuchtmaatregel die inhoudt dat de gesanctioneerde leerling gedurende minimaal 1 lesdag en maximaal vijftien opeenvolgende lesdagen het geheel van de vorming niet mag volgen (maximaal 21 opeenvolgende kalenderdagen voor deeltijds beroepssecundair onderwijs).

Een tijdelijke uitsluiting kan pas opgelegd worden na het doorlopen van een procedure die de rechten van verdediging waarborgt en waarbij een aantal principes gerespecteerd moeten worden.

Een nieuwe tijdelijke uitsluiting kan enkel na een nieuw feit.

- Beroepsmogelijkheid in het secundair onderwijs:

Er is geen intern beroep voorzien tegen de preventieve schorsing noch tegen de tijdelijke uitsluiting.

3.1.2. **Uitwerking:**

Zowel in basis- als in secundair onderwijs kan de preventieve schorsing onmiddellijke uitwerking hebben. De school stelt de ouders in kennis van de preventieve schorsing.

3.1.3. **Opvangverplichting?**

In het basisonderwijs moet de school zowel bij de preventieve schorsing als de tijdelijke uitsluiting opvang voorzien, tenzij de school aan de ouders motiveert waarom dit niet haalbaar is.

In het secundair onderwijs bepaalt de school zowel bij de preventieve schorsing als de tijdelijke uitsluiting of de leerling aanwezig moet zijn op school. Is de aanwezigheid niet verplicht kunnen de betrokken personen een opvangvraag stellen. Indien de school opvang weigert moet dit schriftelijk en gemotiveerd aan de betrokken meegedeeld worden.

3.1.4. **Bevoegdheid tot opleggen van preventieve schorsing of tijdelijke uitsluiting**

In het basis- en secundair onderwijs ligt de bevoegd tot het preventief schorsen of nemen van de tuchtmaatregel tijdelijke uitsluiting bij de directeur van de school waar de leerling is ingeschreven of zijn afgevaardigde.

4. **Preventieve schorsing**

4.1. **Hoe lang mag een preventieve schorsing maximaal duren?**

Antwoord:

Ingevolge het decreet houdende diverse maatregelen betreffende de rechtspositie van leerlingen in het basis- en secundair onderwijs en betreffende de participatie op school van 4 april 2014 werd dit wettelijk geregeld.

De preventieve schorsing is nu zelfs mogelijk in het (buitengewoon) basisonderwijs.

Basisonderwijs:

De preventieve schorsing mag maximum vijf opeenvolgende schooldagen duren. Tijdens deze periode mag de leerling de lessen en activiteiten van zijn leerlingengroep niet volgen.

De directeur of zijn afgevaardigde kan, mits motivering aan de ouders, beslissen om desbetreffende periode eenmalig met maximaal vijf opeenvolgende schooldagen te verlengen indien door externe factoren het tuchtonderzoek niet binnen die eerste periode kan worden afgerond. (artikel 32 §1 decreet basisonderwijs van 25 februari 1997).

Secundair onderwijs:

De preventieve schorsing mag maximum tien opeenvolgende lesdagen in de school (of maximaal veertien opeenvolgende kalenderdagen in het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs) duren. Tijdens deze periode wordt de leerling het recht ontnomen om het geheel van de vorming werkelijk en regelmatig te volgen.

Het school- of centrumbestuur kan, mits motivering aan de betrokken personen, beslissen om desbetreffende periode eenmalig met maximaal tien opeenvolgende lesdagen respectievelijk veertien

opeenvolgende kalenderdagen te verlengen indien door externe factoren het tuchtonderzoek niet binnen die eerste periode kan worden afgerond. (artikel 123/10 §2 Codex SO).

5. Tuchtmaatregelen

5.1. Klopt het dat er slechts nog 2 tuchtmaatregelen mogelijk zijn? Dus alternatieven straffen als tuchtsanctie zijn niet meer mogelijk?

Antwoord:

Ja, enkel de tijdelijke uitsluitingen en de definitieve uitsluitingen zijn mogelijke tuchtstraffen.

Waarom:

In de parlementaire stukken (stuk 2421 Nr. 6 ingediend op 20 maart 2014 (2013-2014)) staat: 'Er moet vastgesteld worden dat het bestaande onderscheid tussen ordereglement en tuchtreglement diffuus is en dat sommige tuchtsancties (zoals bijvoorbeeld de blaam) maar weinig impact hebben in het leerplichtonderwijs. Daarom wordt omgeschakeld naar het begrip 'leefregels', met dien verstande dat enkel bij grove schending enkel nog twee tuchtmaatregelen open liggen, namelijk de tijdelijke uitsluiting (met maximumduur) en de definitieve uitsluiting. De beide kunnen eventueel worden voorafgegaan door een preventieve schorsing (ook met maximumduur). De regels inherent aan tuchtrechtspleging blijven onverkort gehandhaafd.'

Bij schending van de leefregels die niet van aard is om tuchtmaatregelen te nemen, kunnen andere maatregelen worden opgenomen die de leerling bepaalde voorzieningen ontzeggen of bepaalde verplichtingen opleggen.

Ze kunnen onder meer inhouden dat voor maximum één lesdag, desgevallend herhaald doch niet aansluitend, het bijwonen van de gebruikelijke lessen of gelijkgestelde activiteiten door andere activiteiten worden vervangen.

5.2. Is er een achterpoortje om een leerling definitief uit te sluiten per 31 augustus en deze de toegang tot de lessen te ontzeggen? Zo krijgt de leerling de kans om deel te nemen aan de eindexamens.

Antwoord:

Het is niet mogelijk om een leerling definitief uit te sluiten per 31 augustus en deze wel te laten deelnemen aan de eindexamens maar hem de toegang tot de lessen te ontzeggen.

De bedoeling hiervan is om de leerling zijn kansen om te slagen niet te ontnemen en de slaagkansen dus te verhogen.

Waarom:

Artikel 123/10 §6 Codex SO bepaalt: Als de tuchtmaatregel de definitieve uitsluiting ingaat op 31 augustus van het lopende schooljaar (zijnde de uitsluiting op het einde van het schooljaar) strekt dit ertoe om de leerling de gelegenheid te bieden aan de eindexamens of proeven van dat schooljaar deel te nemen; de school is er dan wel toe gehouden om de leerling tot op het einde van dat schooljaar effectief de lessen te laten bijwonen.

5.3. Mogen de leden van de klassenraad die het advies tot definitieve uitsluiting gegeven hebben, zetelen als intern lid in de beroepscommissie?

Antwoord:

Ja, want alle leden van de school waar de betwiste beslissing tot definitieve uitsluiting is genomen, met uitzondering van de directeur of zijn afgevaardigde die de beslissing definitieve uitsluiting heeft genomen kunnen als intern lid zetelen in de beroepscommissie.

Waarom:

Artikel 123/13 Codex SO bepaalt de samenstelling van de interne leden als volgt: interne leden, zijnde leden van het school- of centrumbestuur of van de school of het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs waar de betwiste beslissing tot definitieve uitsluiting is genomen, met uitzondering van de directeur of zijn afgevaardigde die de beslissing heeft genomen.

Artikel 37/5 decreet basisonderwijs bepaalt de samenstelling van de interne leden als volgt: intern leden, zijnde leden intern aan het schoolbestuur of aan de school waar de betwiste beslissing tot definitieve uitsluiting is genomen, met uitzondering van de directeur of zijn afgevaardigde die de beslissing heeft genomen.

5.4. Moet de beroepscommissie wel oordelen over de onontvankelijkheid? Kan de algemeen directeur hierover niet beslissen? Het is toch een loutere vaststelling en door de algemeen directeur dit te laten is men klantvriendelijk t.o.v. de leden van de beroepscommissie.

Antwoord:

Het is de bevoegdheid van de beroepscommissie om zich uit te spreken over de onontvankelijkheid. De decreetgever heeft bepaald welke beslissingen de beroepscommissie kan nemen (onontvankelijkheid / ontvankelijkheid: bevestiging of vernietiging van de definitieve uitsluiting).

De algemeen directeur kan deze beslissing niet nemen.

Waarom:

Artikel 123/12 §2 bepaalt dat het beroep behandeld wordt door de beroepscommissie en leidt tot:

1° hetzij de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van onontvankelijkheid als:

- a) de termijn voor indiening van het beroep, opgenomen in het school- of centrumreglement is overschreden;
- b) het beroep niet voldoet aan de vormvereisten opgenomen in het school- of centrumreglement.

2° hetzij de bevestiging van de definitieve uitsluiting, hetzij de vernietiging van de definitieve uitsluiting.

Artikel 37/4 decreet basisonderwijs bepaalt dat het beroep door een beroepscommissie leidt tot:

1° hetzij de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van onontvankelijkheid als:

- a) de in het schoolreglement opgenomen termijn voor indiening van het beroep is overschreden;
- b) het beroep niet voldoet aan de vormvereisten opgenomen in het schoolreglement.

2° hetzij de bevestiging van de definitieve uitsluiting, hetzij de vernietiging van de definitieve uitsluiting.

5.5. Een leerling heeft verschillende strafbare feiten gepleegd. Gezien het gevorderde schooljaar vindt de school het niet aangewezen om deze leerling nu definitief uit te sluiten. De directeur wil dit op het einde van het schooljaar doen. Moet een aparte klassenraad gehouden worden?

Een aparte klassenraad houden?

Antwoord:

Ja, er moet een aparte klassenraad gehouden worden indien pas op het einde van het schooljaar, dus na de eindexamens het advies aangaande de definitieve uitsluiting wordt ingewonnen.

Aangezien het de gangbare praktijk is dat een tuchtprocedure zo vlug mogelijk volgt op de gepleegde feiten, is het aangewezen om na deze feiten de klassenraad samen te roepen aangaande het advies over de definitieve uitsluiting. Deze begeleidende klassenraad wordt uitgebreid met een personeelslid van het CLB. Deze klassenraad kan dan adviseren om de definitieve uitsluiting uiterlijk 31 augustus op te leggen. De motivering van dit advies om de definitieve uitsluiting niet onmiddellijk te laten ingaan is dat de klassenraad de leerling de gelegenheid wil geven om deel te nemen aan de examens en de lessen effectief te laten bijwonen.

Ofwel beslist men pas op het einde van het schooljaar (dus na de examens) om deze leerling definitief uit te sluiten uiterlijk 31 augustus. In dit geval moet er een aparte klassenraad (zijnde de begeleidende klassenraad) bijeengeroepen worden. Bijgevolg moet voor deze leerling zowel de delibererende klassenraad als de begeleidende klassenraad samen komen. Belangrijk is dat bij de begeleidende klassenraad er een personeelslid van het CLB aanwezig is. En dat dit personeelslid van het CLB mee beraadslaagt en mee advies geeft aangaande de definitieve uitsluiting. Een ander verschilpunt is dat de delibererende klassenraad beslist en de begeleidende klassenraad een advies geeft.

6. Andere dan tuchtmaatregelen

6.1. Een meerderjarige leerling heeft zijn begeleidingscontract niet nageleefd. De moeder zegt dat zij dit contract nooit gezien heeft. Zij stelt dat de procedure niet nageleefd werd omdat zij hiervan niet op de hoogte was. Klopt dit?

Antwoord:

Aangezien de leerling meerderjarig is, is hij de rechtstreekse contactpersoon met de school. De meerderjarige leerling moest de begeleidingsovereenkomst ondertekenen. De moeder heeft geen gezagsrecht meer over hem. Hij moet zelf zijn rechten doen gelden.

De school mocht zelfs zonder voorafgaande toestemming van de meerderjarige leerling de moeder niet op de hoogte brengen van deze overeenkomst. Indien de school de ouders zou inlichten zonder uitdrukkelijke toestemming van de meerderjarige leerling, dan zou dit een schending van de privacy van de meerderjarige leerling zijn.

Conclusie: De school heeft de procedure correct nageleefd. Aangezien de meerderjarige leerling de school geen voorafgaande toestemming gegeven heeft, mocht de school de ouders niet inlichten over deze begeleidingsovereenkomst.

Motivering:

Artikel 371 Burgerlijk wetboek bepaalt dat een kind onder het gezag van zijn ouders blijft tot zijn meerderjarigheid of zijn ontvoogding.

Hieruit volgt dat de ouders geen gezagsrecht meer uitoefenen over hun meerderjarige zoon of dochter.

Juridisch zijn niet langer de ouders, maar de meerderjarige leerlingen zelf de rechtstreekse contactpersoon met de school.

De meerderjarige moet zelf zijn rechten doen gelden. De meerderjarige leerling draagt de volle verantwoordelijkheid voor zijn/haar daden en zijn/haar opties en hij of zij dient de verplichtingen na te komen die voorheen op de schouders van de ouders rustten.